

Zdravlje i stariji

Spomenka Tomek Roksandić

MEĐUNARODNI DAN STARIJIH OSOBA

U povodu Međunarodnog dana starijih osoba, koji se u svijetu obilježava 1. listopada, Centar za gerontologiju Zavoda za javno zdravstvo Grada Zagreba i Gradski ured za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje organizirali su "2. Gerontološki tulum" na Trgu bana Josipa Jelačića uz nazočnost približno šest tisuća starijih osoba. Tom prigodom su prezentirani i podijeljeni **gerontološki bilten i gerontološko-edukacijska knjižica** Centra za gerontologiju ZZJZGZ-a : "ŽIVJETI ZDRAVO AKTIVNO PRODUKTIVNO STARENJE", uz potporu Pliva Hrvatska. Knjižica je poglavito namijenjena zdravim i bolesnim starijim ljudima, mlađima, kao i svima onima koji skrbe i žive sa starijima, učenicima i studentima te poslijediplomantima koji žele naučiti osnove o starenju i starosti kao i stručnjacima koji skrbe u zaštiti zdravlja starijih osoba. Zbog toga ova knjižica **2. dopunjeno izdanje "ŽIVJETI ZDRAVO AKTIVNO PRODUKTIVNO STARENJE"** ima izuzetnu vrijednost u promidžbi i provedbi akcijskog plana unaprijeđivanja zdravlja i očuvanja funkcionalne sposobnosti danas već svakog petog 65 i više godišnjaka u Hrvatskoj kao i budućeg rastućeg hrvatskog staračkog pučanstva. Navedena knjižica doživjela je novo, dopunjeno izdanje zbog velike potražnje 1. izdanja usprkos visokoj nakladi od 62 000 primjeraka. Ta knjižica doživjela je i stručnu pozitivnu recenziju objavljenu u Liječničkim novinama.

Autori ove dragocjene obrazovne knjižice o starijima i za starije su ugledni hrvatski gerontolozi-stručnjaci Centra za gerontologiju zagrebačkog Zavoda za javno zdravstvo koji se upravo bave utvrđivanjem, praćenjem, istraživanjem, proučavanjem i evaluacijom te izvješćivanjem zdravstvenih potreba i funkcionalne sposobnosti u Hrvatskoj i po županijama Hrvatske i Grada Zagreba uz trajnu gerontološku edukaciju. Predlažu Programe zdravstvenih mjera i postupaka te program primarne, sekundarne i tercijarne prevencije u zaštiti zdravlja starijih ljudi. Zbog toga se u knjižici nalaze upute i odgovori za rješenja onih najučestalijih i najvažnijih problema koji nastaju tijekom starenja svakog sadašnjeg i budućeg starijeg čovjeka. Ova vrijedna knjižica dodatno će učinkovitije doprinjeti **jačanju odgovornosti i suodgovornosti svih koji su sudionici zaštite zdravlja starijih, od samog individualnog starijeg čovjeka razvijanjem pozitivnog zdravstvenog ponašanja do najšire zajednice u kojoj on živi i stvara, te osobito onih koji neposredno pružaju zdravstvenu skrb bolesnim starijim ljudima.**

Gerontološki bilten u izradbi Centra za gerontologiju ZZJZGZ, uz potporu Gradskog ureda za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje grada Zagreba također je podijeljen u nakladi od 5000 primjeraka na Međunarodni dan starijih ljudi .

Sadržaj gerontološkog biltena uključuje osnovni ovogodišnji gerontološki postulat kojim je starost predstavljena po slijedećim odrednicama : S- sreća, T- transformacija, A – aktivnost, R-radost, O- optimizam, S- sloboda, T-trajnost što predstavlja samu riječ STAROST. U biltenu se nalaze i slijedeći sadržaji: poruke o starosti, abeceda zabluda o starosti i starenju, sažeti prikaz strukture pokretljivosti i samostalnosti kao i provedeni preventivni pregledi u starijih korisnika Gerontoloških centara, zatim glavne postavke suodgovornosti starije osobe za vlastito zdravlje, informacije o Centru za gerontologiju i Gerontološkim centrima u Hrvatskoj te predložena Uputnica za korištenje usluga Gerontoloških centara.

Povodom Međunarodnog dana starijih osoba, na Trgu bana Josipa Jelačića predstavljen je rad deset Gerontoloških centara, sedam iz Grada Zagreba i drugih gostujućih iz drugih gradova Hrvatske kao i sami proizvodi njihovih starijih korisnika putem gerontoloških kreativnih stvaralaonica. Primjenjeni su također i ciljani preventivni pregledi primarne prevencije za starije od mjerenja krvnog tlaka, šećera u krvi, gustoće kostiju do vitamina i minerala putem kože. Osobito su bili vrijedni prikazani sadržaji rekreacijsko-kulturno –okupacijskih aktivnosti starijih korisnika Gerontoloških centara.

CENTRI ZA GERONTOLOGIJU Zavoda za javno zdravstvo

Nacionalni i županijski Centri za gerontologiju djeluju pri županijskim Zavodima za javno zdravstvo, Grada Zagreba i Hrvatske. Provode Program praćenja, proučavanja, evaluiranja, izvješćivanja, nadzora te planiranja zdravstvenih potreba i funkcionalne sposobnosti starijih osoba uz predlaganje

Programa mjera i postupaka u zaštiti zdravlja starijih s Programom primarne, sekundarne i tercijarne prevencije za starije. Gerontološki timovi Centra za gerontologiju ZZJZ imaju normativni populacijski obuhvat 30 000 starijih od 65 i više godina na svom području djelovanja. Gerontološki tim sačinjavaju stručnjaci: doktor specijalista javnog zdravstva/epidemiologije-gerontolog, viša medicinska sestra/viši radni terapeut za starije i gerontološko zdravstveni statističar.

GERONTOLOŠKI CENTRI – izvaninstitucijska skrb za starije osobe u lokalnoj zajednici

Multifunkcijski centar neposredne i integralne multidisciplinarnе izvaninstitucijske skrbi starijih ljudi u lokalnoj zajednici gdje oni žive i stvaraju. Osnovni je cilj zadržati starijeg čovjeka što je duže moguće u njegovom prebivalištu uz obitelj. U Gerontološkim centrima provode se programi preventivnih pregleda primarne prevencije za starije, trajne tjelesne, psihičke i okupacijsko-rekreacijske radne aktivnosti za starije, fizikalne terapije, zdravstvenog, psihološkog i pravnog savjetovanje, dnevnog boravka, njege i pomoći u kući i dostave obroka te posudionice ortopedskih pomagala i raznih usluga gerontoservisa. Gerontološki centri mogu lokacijski biti povezani s domovima za starije osobe ali i ne moraju te ih u Hrvatskoj za sada u 2005. godini ima 20 i to sedam u Gradu Zagrebu. Tim Gerontološkog centra sačinjavaju stručnjaci: socijalni djelatnik, viša medic. sestra/viši fizioterapeut i viši radni terapeut za starije.